

Luật Viên chức sửa đổi: Trao quyền từ chối nhiệm vụ trái luật và mở rộng cơ hội thu nhập

08:31 22/12/2025

Luật Viên chức sửa đổi vừa được Quốc hội thông qua ngày 10/12 với quy mô 6 chương và 43 điều, đánh dấu một bước ngoặt trong việc bảo vệ quyền lợi và nâng cao tính tự chủ cho đội ngũ nhân sự tại các đơn vị sự nghiệp công lập. Dự kiến có hiệu lực từ ngày 1/7/2026, văn bản pháp lý này không chỉ chuẩn hóa các hoạt động nghề nghiệp mà còn thiết lập cơ chế bảo vệ viên chức trước những yêu cầu hành chính không phù hợp với quy định của pháp luật.

Viên chức được quyền từ chối nhiệm vụ trái quy định pháp luật

Một trong những điểm mới mang tính đột phá nhất của luật lần này nằm ở quyền từ chối thực hiện nhiệm vụ. Theo đó, viên chức chính thức được trao quyền khước từ thực hiện công việc nếu nhận thấy yêu cầu đó trái với quy định pháp luật. Quy định này đóng vai trò như một "lá chắn" bảo vệ viên chức trước các rủi ro pháp lý cá nhân, đồng thời thúc đẩy môi trường làm việc liêm chính và thượng tôn pháp luật.

Bên cạnh quyền từ chối, viên chức còn được pháp luật bảo vệ thông qua việc xem xét loại trừ, miễn hoặc giảm trách nhiệm trong các tình huống cụ thể theo quy định của cấp có thẩm quyền. Song song với đó, sự tự chủ chuyên môn cũng được đề cao khi viên chức có quyền quyết định các vấn đề mang tính chuyên môn gắn liền với nhiệm vụ, được bảo đảm cung cấp thông tin và trang thiết bị làm việc đầy đủ để hoàn thành tốt chức trách được giao.

Vấn đề thu nhập của viên chức cũng được điều chỉnh theo hướng minh bạch và gắn liền với hiệu quả công việc. Ngoài tiền lương cơ bản theo vị trí việc làm, viên chức sẽ được hưởng đầy đủ các khoản tiền làm thêm giờ, lương làm việc ban đêm và công tác phí. Đáng chú ý, nếu do yêu cầu công việc mà viên chức không sử dụng hết số ngày nghỉ hằng năm, đơn vị sẽ thực hiện thanh toán bằng tiền cho những ngày này dựa trên quy chế chi tiêu nội bộ và năng lực tài chính thực tế.

Đối với những nhân sự đang cống hiến tại các khu vực khó khăn như miền núi, hải đảo, vùng sâu vùng xa hoặc làm việc trong các ngành nghề độc hại, nguy hiểm, luật tiếp tục duy trì và củng cố các chính sách ưu đãi đặc thù. Đặc biệt, tinh thần nhân văn của luật được thể hiện rõ qua quy định xem xét hưởng chế độ như thương binh hoặc công nhận liệt sĩ đối với viên chức bị thương hoặc hy sinh trong khi đang thực hiện nhiệm vụ nghề nghiệp.

Nhằm giúp viên chức phát huy tối đa năng lực và cải thiện đời sống, Luật Viên chức sửa đổi cho phép nhân sự được ký hợp đồng lao động hoặc hợp đồng dịch vụ với các tổ chức bên ngoài đơn vị chủ quản. Viên chức cũng được quyền góp vốn, tham gia quản lý và điều hành tại các doanh nghiệp, bệnh viện, cơ sở giáo dục hoặc tổ chức nghiên cứu khoa học ngoài công lập.

Tuy nhiên, để đảm bảo tính minh bạch và đạo đức công vụ, các hoạt động kinh tế này phải tuân thủ nguyên tắc không xung đột lợi ích theo quy định về phòng, chống tham nhũng. Viên chức có thể hành nghề với tư cách cá nhân nếu pháp luật chuyên ngành không cấm, tạo ra một thị trường lao động linh hoạt, nơi tri thức và kinh nghiệm của đội ngũ viên chức có thể đóng góp sâu rộng hơn cho sự phát triển của xã hội trong một hành lang pháp lý an toàn.

Tâm An(t/h)